

Plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

På förskolan Ängen upplever barnen meningsfulla sammanhang, glädje, utmaningar och delaktighet som främjar vänskap och förebygger kränkningar.

I en sådan miljö växer självförtroende,
respekt och tolerans.

Dokumenttyp
Fastställd av

Detta dokument gäller för
Giltighetstid
Dokumentansvarig
Diarienummer

Handlingsplan
Av utbildningsnämnden
2025-08-26, § 51
Förskolan Ängen
2025/2026
Rektor
2025/23

Innehållsförteckning

Inledning	4
Våra styrdokument.....	4
Diskrimineringslagen	4
Lpfö 18 (Läroplan för förskolan)	5
Skollagen (2010:800) 6 kap. 1§.....	5
Vad står begreppen för?	5
Kränkande behandling.....	5
Trakasserier är kränkande behandling som har samband med:	5
Diskriminering	6
Befogade tillsägelser	6
Kartläggning och nulägesanalys inför läsåret 2025/2026	6
Utvärdering av målen för läsåret 2024/2025	6
Mål för läsåret 2025/2026.....	7
Kontinuerliga, konkreta åtgärder för 2025/2026.....	7
Främjande arbete.....	8
Förebyggande arbete.....	9
Förankringsarbete av denna plan.....	10
Personal	10
Barn.....	10
Vårdnadshavare.....	10
Vi upptäcker diskriminering och kränkande behandling genom	10
Ett ärendes gång.....	10
Uppföljning och implementering	11
Ansvariga	11
Bilaga 1. Att utreda, åtgärda och följa upp kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering barn-barn	12
Bilaga 2. Att utreda, åtgärda och följa upp när barn utsätts för kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering av vuxen..	13

Bilaga 3. Arbetsgång när vårdnadshavare anmäler diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.....	14
---	----

Inledning

En grundläggande mänsklig rättighet är rätten till likabehandling. Alla elever i förskola, skola och fritidshem ska ha samma rättigheter – tjejer som killar, oavsett etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Essunga kommuns förskolor, skolor och fritidshem tar avstånd från all form av diskriminering och kränkande behandling. Vi som arbetar i Essunga kommuns förskolor tolererar ingen form av kränkande beteende. När personalen observerar eller får kännedom om att ett barn känner sig kränkt har förskolan skyldighet att skyndsamt utreda (inom en till två arbetsdagar) vad som hänt och vidta åtgärder för att förhindra fortsatta kränkningar.

Vår Plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling är ett stöd som hjälper oss i vår skyldighet att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Forskning visar att systematiskt arbete mot kränkningar har effekt.

Våra styrdokument

Diskrimineringslagen

Lagen har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder (1 kap, 1 §). Dessa benämns ofta som diskrimineringsgrunderna.

I denna lag avses med diskriminering:

1. **Direkt diskriminering:** att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, om missgynnandet har samband med kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.
2. **Indirekt diskriminering:** att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringssätt som framstår som neutralt men som kan komma att särskilt missgynna personer med visst kön, viss könsöverskridande identitet eller uttryck, viss etnisk tillhörighet, viss religion eller annan trosuppfattning, viss funktionsnedsättning, viss sexuell läggning eller viss ålder, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringssättet har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet.
3. **Bristande tillgänglighet:** att en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning som är skäliga utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning, och med hänsyn till
 - de ekonomiska och praktiska förutsättningarna,
 - varaktigheten och omfattningen av förhållandet eller kontakten mellan verksamhetsutövaren och den enskilde, samt
 - andra omständigheter av betydelse.

4. **Trakasserier:** ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.
5. **Sexuella trakasserier:** ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet. (Diskrimineringslagen kap. 1, § 4)

Lpfö 18 (Läroplan för förskolan)

Utbildningen i förskolan syftar till att barn ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. (Lpfö 18 sid 5)

Skollagen (2010:800) 6 kap. 1§

Bestämmelserna i detta kapitel har till ändamål att motverka kränkande behandling av barn och elever. Bestämmelserna tillämpas på utbildning och annan verksamhet enligt denna lag.

Vad står begreppen för?

Kränkande behandling

Den som upplever sig kränkt har alltid tolkningsföreträde.
Uppträdande som kränker ett barns värdighet kan vara:

- fysiska (slag och knuffar)
- verbala (hot, svordomar, könsord och öknamn)
- psykosociala (utfrysning, blickar, alla går när man kommer)
- texter och bilder (lappar, fotografier, sms och mms, msn och meddelanden på olika sociala medier)
- någonting annat som kränker ett barns värdighet.

Trakasserier är kränkande behandling som har samband med:

- kön
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- ålder.

Diskriminering

När en vuxen i förskolan missgynnar ett barn och det har samband med kön, könsöverskridande identitet, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Diskriminering kan även ske genom förskolans regler, undervisning, läroböcker etcetera.

Befogade tillsägelser

Tillrättavisningar från förskolepersonal för att upprätthålla god ordning och miljö är inte kränkande behandling.

Kartläggning och nulägesanalys inför läsåret 2025/2026

Utvärdering av målen för läsåret 2024/2025

1. Minimera kränkningar och diskriminering i barngrupperna
Vår utvärdering av målen visar att vi ser konflikter och situationer som skulle kunna leda till kränkningar. De yngsta barnen kan till exempel bitas, puttats eller dra någon i håret. De äldre barnen kan retas eller utesluta varandra ur leken. Vi arbetar alltid aktivt med detta genom de metoder som beskrivs nedan under rubrikerna ”Kontinuerliga, konkreta åtgärder”, ”Främjande arbete” och ”Förebyggande arbete” och vi observerar att de har god effekt. I de fall vi observerar att dessa metoder inte är tillräckliga kopplas specialpedagog in för att vi ska få ytterligare verktyg att nå barnen med, för att få dem att upphöra med det oönskade beteendet. Barn i förskolan agerar ofta impulsivt och utan insikt om vilka konsekvenser ett bett eller ett slag får, de är inte medvetna om konsekvenserna av sina handlingar. Genom lagkravet att ett beteende ska kränka ett barns värdighet för att det ska räknas som kränkande behandling utesluts händelser som är naturligt förekommande i barnets utveckling i förskolan. Vi har under året inte sett att det inträffat andra händelser än sådana som är normala i barnens socialiseringsprocess. Vi har inte haft några incidenter som föranlett anmälan av kränkande behandling under läsåret.
2. Alla barn ska ha en god studiero.
Vi har övergått till att kalla detta mål för studiero/lekro då det relaterar bättre till förskolans verksamhet. I de flesta grupper finns generellt en god studiero/lekro. Se även punkt 4. Oaktat det är detta ett område som vi alltid kan utveckla. Arbetet med att implementera metoder utifrån ”Trygghet och studiero” kommer att fortsätta i höst.
3. Alla barn ska känna sig trygga på hela förskolans område.
Genom observationer upplever vi att barnen är trygga, till exempel vill de yngre barnen gärna vara på de äldre barnens gård. Pedagogerna sprider i möjligaste mån ut sig över hela området såväl ute som inne för att i kunna förebygga situationer som skulle kunna leda till kränkningar.
4. Vi ska få en lugn, trygg och stabil barngrupp där vi visar omtanke och respekt mot varandra. Vi upplever att de flesta barngrupperna på Ängen det här läsåret har varit lugna och harmoniska. Dock är det en avdelning där det går många barn

med stora individuella behov. Där har det varit en utmaning att hitta strategier och förhållningssätt för att möta dessa barn på bästa sätt för att nå det lugn vi vill. Detta arbetslag har haft ett tätt samarbete med rektor, pedagogisk utvecklare och specialpedagog för att hitta rätt metoder och arbetet har givit ett positivt resultat, även om vi inte är framme vid målet än.

5. Att alla ska använda ett respektfullt språk.
Generellt gör barnen det, men vi har barn som testat var gränserna går. Vi markerar alltid när dessa gränser överskrides. Vi har också ett barn som använder fula ord mot personal för att få uppmärksamhet. Här är specialpedagog inkopplad för att hjälpa oss att lära barnet hitta andra strategier för att ta kontakt.
6. Alla barn ska känna sig välkomna och inkluderade i verksamheten.
Vi ser att det finns barn som kan bli nekade att vara med i leken av andra barn. I de grupper detta förekommer har vi börjat arbeta med styrda lekgrupper vid behov. Vi kommer att fortsätta arbeta med det i höst.

Utifrån denna utvärdering tänker vi följande inför läsåret 2025/2026

Vi har överlag med oss ett gott resultat från förra årets arbete. De åtgärder vi arbetade utefter i förra läsårets plan har i de flesta fall givit önskad effekt och därför är vår ambition att fortsätta arbeta med samma metoder även läsåret 2025/2026. Där dessa metoder inte fungerar fullt ut är specialpedagog inkopplad. Vi fortsätter arbetet med ”Trygghet och studiero/lekro”.

Vi ser att det är allt fler barn i dag som behöver individuella anpassningar och särskilt stöd. Socialstyrelsen rapporterar till exempel att antalet ADHD diagnoser hos barn har ökat med 50 procent mellan år 2019-2022. Detta ställer allt högre krav på att hitta individuella lösningar som fungerar i förskolan för dessa barn.

Mål för läsåret 2025/2026

- Minimera kränkningar och diskriminering i barngrupperna
- Alla barn ska ha en god studiero/lekro.
- Alla barn ska känna sig trygga på hela förskolans område.
- Vi ska få en lugn, trygg och stabil barngrupp där vi visar omtanke och respekt mot varandra.
- Att alla ska använda ett respektfullt språk.
- Alla barn ska känna sig välkomna och inkluderade i verksamheten

Kontinuerliga, konkreta åtgärder för 2025/2026

- Vi försöker alltid att uppmärksamma att vara en bra kompis.
- Alla får utrymme i gruppen, komma till ”tals”
- Vi respekterar alla barns känslor och viljor
- Bekräftar barnens känslor och sätter ord på dem

- Vi som pedagoger är härvarande för att kunna förebygga och medla vid konflikter
- Vi är goda förebilder
- Vi lägger fokus på det positiva
- Att barnen känner att de har rätt till sin åsikt
- Att barnen känner att de bidrar till ett gott klimat i gruppen
- Konflikthantering, vi visar barnen vad som är rätt och fel, vi stöttar och ligger ett steg före. Här föregår vi med goda exempel.
- Turtagning.
- Dela upp barnen i våra olika lekmiljöer.
- Att skapa vi-känsla i gruppen, barnen ska hitta sin plats och landa i gruppen-
- Skapa regler och ramar för gruppen vilket genererar i en trygg barngrupp som vet vad som förväntas i olika situationer.
- Skapa förtroende för oss pedagoger.
- Samarbetslekar
- Skapa en gemenskap i gruppen där alla har sin plats.
- Dela gemensamma upplevelser.
- Tänka på att i vårt arbete få en struktur hur vi arbetar med barn med annat modersmål.
- När vi iordningställer lekmiljöer och när vi köper in nytt material ska vi göra detta utifrån diskrimineringsgrunderna.
- Vi tänker på vilka böcker vi erbjuder barnen, både fysiskt och i Polyglutt, utifrån diskrimineringsgrunderna.
- Vi arbetar med att utveckla lärmiljöer för att bättre kunna möta alla barns olika behov.
- Fortsätta implementera de relationsbyggande arbetssätt som erfarits genom förra årets fortbildningsinsatser.

Främjande arbete

Vi arbetar förebyggande och främjande med ett övergripande perspektiv vad gäller alla sju diskrimineringsgrunderna, för att normalisera det som ligger utanför normen. Vi reflekterar över vilka normer som synliggörs i verksamheten. Till exempel att de böcker och bilder vi använder oss av i utbildningen visar på bla olika familjekonstellationer, olika etnicitet, olika funktionshinder och så vidare.

Om allt är bekant och välkänt för barnen så minimerar vi risken att personer som faller utanför normen blir utpekade och utsatta. Vi vill öppna upp för ett mer inkluderande klimat. Det främjande och förebyggande arbetet syftar till att skapa en trygg miljö och stärka respekten för allas lika värde.

- Vi arbetar medvetet med värdegrunden så att den genomsyrar all verksamhet. Bland annat genom att all personal tänker på att tillrättavisa barnen på rätt sätt när de gjort något oacceptabelt. Vi ironiserar inte över barnen. Vi använder barnets namn i positiv bemärkelse, för att stärka barnets självbild.
- Vårdnadshavarna uppmuntras till att meddela oss i personalen om det finns misstanke om att något barn skulle blivit illa behandlat.
- Vi utformar kompisregler tillsammans med barnen och aktualiserar dem varje läsårsstart. De ska inte skrivas med negationer till exempel "Vi slåss inte".
- I möjligaste mån anpassa förhållningssätt och metoder utifrån barnens individuella behov.
- Implementera metoder som erfars genom arbetet med trygghet och studiero/lekro.

Förebyggande arbete

- Likabehandlingsplanen ska vara ett dokument som hålls levande på planeringar och andra möten under hela läsåret.
- Arbetslagen lyfter ständigt under sin planeringstid barngruppens behov och enskilda barns behov och beteenden. Arbetslagen kopplar in specialpedagog vid fall där deras egna åtgärder inte ger effekt.
- Vi planerar våra miljöer så att barngruppen ska sprida ut sig och inte finnas på samma yta då konflikter kan uppstå lättare.
- Vi ser över våra miljöer både ute och inne, genom trygghetsvandringar, så att vi kan eliminera platser där barn eventuellt skulle kunna gå undan och utan uppsyn från personalen kränka varandra.
- Barnen uppmanas att använda ordet "stopp" och tecknet för "stopp" som står för ett tydligt avslut på något som inte känns bra.
- Vårdnadshavare uppmuntras att ha en öppen kommunikation med personalen runt sitt barns trivsel på förskolan.
- Varje avdelning har en barnkonferens med rektor och specialpedagog, varje hösttermin, där varje barn pratas igenom runt trivsel och mående. Konferensen följs upp, varje vårtermin, där man ser på resultat utifrån de åtgärder man satt in i gruppen eller för enskilda barn.
- Personalen ska ständigt vara "härvarande" Det är ett uttryck för att som pedagog vara aktivt närvarande och "vara med i tanken", att lyssna hur barnen pratar till varandra och ger för signaler till varandra och genom det stötta barnen i deras relationer. Vi ska ta tag i kränkningar eller konflikter, som kan upplevas som kränkning, i direkt anslutning till händelsen.
- Vi vuxna ska vara goda förebilder för barnen.
- Vi stärker barnen i deras positiva handlingar.

Förankringsarbete av denna plan

Personal

- Förankra i personalgruppen.
- Stående punkt på arbetslagets planering.
- Uppföljningar och utvärderingar varje terminsslut.

Barn

- Genom ett ständigt värdegrundsarbete i vardagens alla moment.
- Diskussioner i barngruppen och med personalen runt kompisregler.

Vårdnadshavare

- Information på hemsidan www.essunga.se
- Information på föräldramöten och på utvecklingssamtal.

Vi upptäcker diskriminering och kränkande behandling genom

- Observationer av barngruppen.
- Trygghetsvandringar
- Intervjuer med barn.
- Samtal med vårdnadshavare.
- Under året ska vi använda oss av olika verktyg som sociogram eller kontaktbarometer, för att se hur relationerna i barngruppen fungerar och hur vår kontakt till barnen ser ut.

Ett ärendes gång

- Så snart någon i verksamheten får kännedom om att ett barn ser ut att ha blivit utsatt för trakasserier eller annan kränkande behandling ska anmälan ske till rektor. Rektor är skyldig att anmäla till huvudman. Ingen värdering ska göras innan anmälan sker till rektor och huvudman.
- Rektor ansvarar för att trakasserier eller annan kränkande behandling skyndsamt utreds.
- Personal dokumenterar i dokumentationssystemet Prorenata.
- Utredning och uppföljning se bilaga 1, 2 och 3.

Uppföljning och implementering

Utvärdering av planen mot kränkande behandling sker i arbetslagen vid varje terminsslut, analys görs gentemot kartläggningen inför varje nytt läsår. Revidering av planen utförs av rektor i samarbete med pedagogerna. Varje förskola reviderar sitt eget mål i de olika planerna. Planen är väl implementerad då samtlig personal är inblandad i dess utformning.

Ansvariga

Alla som arbetar på Förskolan Ängen är ansvariga för att upptäcka, utreda, åtgärda och följa upp kränkande behandling.

Enligt socialtjänstlagen 14 kap. 1§ är både skolmyndighet och alla anställda hos myndighet, det vill säga personal i förskoleverksamhet, skolbarnomsorg och skola, skyldiga att ”genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd”.

Sofia Ekhede, rektor

E-post Sofia.ekhede@edu.essunga.se

Tel 0512-570 97

Bilaga 1. Att utreda, åtgärda och följa upp kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering barn-barn

Åtgärd	Ansvar
Steg 1 Samtal med den som påtalar problemet. Samla så mycket information som möjligt. Dokumentera.	Avdelningspersonal
Steg 2 Rektor informeras. Rektor informerar huvudman.	Avdelningspersonal/Rektor
Steg 3 Samtal med berörda parter enskilt eller i grupp. Kontakt med berörda vårdnadshavare.	Avdelningspersonal/ Rektor
Steg 4 De berörda barnen hålls under uppsikt.	Avdelningspersonal
Steg 5 Uppföljande samtal. dokumentation	Avdelningspersonal och Rektor

Resultat

Kränkningen har upphört	
Uppföljande samtal och kontakt med vårdnadshavare	Avdelningspersonal

Kränkningen har inte upphört	
Möte med barn, vårdnadshavare och personal och rektor.	Rektor
Åtgärdsprogram upprättas	Rektor

Bilaga 2. Att utreda, åtgärda och följa upp när barn utsätts för kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering av vuxen

Åtgärd	Ansvar
Steg 1 Avbryta kränkningen. Ta över ansvaret för barnet.	Avdelningspersonal
Steg 2 Samtal med den som kränker. Dokumentera.	Avdelningspersonal
Steg 3 Rektor informeras.	Avdelningspersonal
Steg 4 Samtal med berörd personal. Dokumentera	Rektor/Ansvarig chef
Steg 5 Meddela facklig representant för vuxen och ta vuxen ur tjänst med lön under fortsatt utredning.	Rektor/Ansvarig chef /HR
Steg 6 Kontakt med berörda vårdnadshavare och information till huvudman. Dokumentera.	Rektor/Ansvarig chef
Steg 7 Barn och vårdnadshavare får stöd och hjälp.	Avdelningspersonal/Rektor/Ansvarig chef
Steg 8 Uppföljande samtal. (vuxne har rätt till fackligt ombud) Åtgärdsplan upprättas. Dokumentera	Rektor/Ansvarig chef

Resultat

Kränkningen har upphört	
Uppföljande samtal Dokumentera	Rektor/Ansvarig chef

Kränkningen har inte upphört	
Samtal med barn, vårdnadshavare, personal och Rektor. Dokumentera	Rektor/Ansvarig chef
Skolchef och fackförbund informeras Dokumentera	Rektor/Ansvarig chef
Huvudman informeras	Rektor/Ansvarig chef

Bilaga 3. Arbetsgång när vårdnadshavare anmäler diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling

Åtgärd	Ansvar
Vårdnadshavare anmäler till Rektor eller huvudman.	
Kontakt med berörda, kartläggning av händelsen samt dokumentation. Lämpliga åtgärder vidtas.	Rektor/Ansvarig chef
Återkopplar till vårdnadshavare	Rektor/Ansvarig chef

Resultat

Kränkningen har upphört	
Uppföljning och återkoppling	Rektor/Ansvarig chef

Kränkningen har inte upphört	
Anmälan till utbildningsnämnden för vidare anmälan	Rektor/Ansvarig chef